

obava, že vyšetřovací komise přes to, že oznámení škody učiněno bylo včas, polních plodin pro vykonanou zatím sklizeň již nezastane na místě, kde se urodily, jest starosta obecní zavázán, přibrav dva členy obecního zastupitelstva, pak po dvou důvěry hodných držitelích pozemků ze dvou sousedních obcí, a pozvav účastné držitele pozemků, ihned vyšetřiti, jak velice jest poškozen naturalní výnos jednotlivých parcel a protokol o tom sepsaný neprodleně předložiti finančnímu úřadu první instance. V této případnosti vyšetřovací komise podrobiti má výsledky šetření zavedeného obecním starostou důkladnému přezkoumání; za tímto účelem kromě prohlídky parcel, které byly poznačeny jakožto poškozené, vzhledem ku zbylým snad ještě stopám živelné pohromy, mohou konána býti také šetření o tom, jakého výnosu bylo docíleno na místech, kde sklizeň se přechovává.

III. Náklady vyšetření.

Důvěrníci, jakož i členové obecního zastupitelstva pro informaci ku komisnímu vyšetřování přibrání nemají za své spolupůsobení při vyšetřování škody nároku na náhradu. Komisní náklady delegatů finančního úřadu zapraveny budou erárem. Jestliže by však při komisním vyšetřování přišlo na jevo, že oznámení o škodě učiněné zřejmě nedá se ospravedlniti, uložena buď vinnému oznamovateli náhrada komisních útrat.

IV. Odepis daně.

Podle toho, co komisí bylo vyšetřeno, obnos daně, jenž má býti odepsán, vypočten buď od finančního úřadu zemského, z jehož rozhodnutí dopuštěn jest rekurs k finančnímu ministerstvu. Odepisy pozemkové daně spočívající na zmenšení základu pro vyměření daně, rozhodného pro příslušná léta berní, způsobí netoliko pouhou slevu placení, nýbrž též změnu příslušné povinnosti berní. Dle toho budiž předepsání, přihlédajíc k částce, která má býti odepsána, opraveno, a jestliže by při jednotlivých majitelích pozemků přišly na jevo přeplatky následkem platů zatím vykonaných, buďte přeplatky tyto buď na účet budoucího předepsání daně zapsány, anebo, jestliže by za to výslovně bylo žádáno, tomu kterému hotově vráceny. Při škodách lesních, při kterých odepsání daně vztahuje se z pravidla na několik let, přeplatky se nevracejí, nýbrž toliko zapisují k dobrému. Podrobná ustanovení o provedení odpisu obsahujíc lit. nař. min. fin. ze dne 16. července 1896 č. 119 ř. z., kterýmž vydána zároveň instrukce pro komise vyšetřovací a formuláře příslušných výkazů.

Odevzdání viz Tradice.

Odevzdání pozůstalosti.

I. Pojem.

Odevzdání jest soudní akt, kterým celé projednání pozůstalosti formálně se ukončuje a kterým dědic jako právní držitel jmění pozůstalostního aktivně i passivně jest legitimován. Dědice, jenž k dědictví se přihlásil, považovati jest před odevzdáním jen za zástupce dědictví; po odevzdání stává se však representantem majetko-právní osobnosti zůstavitelovy. Dluhy zůstavitelovy tíží před odevzdáním pozůstalost, po odevzdání dědice. Odevzdání legitimuje dědice k výkonu všech práv a k podání žalob ohledně všeho toho, co do pozůstalosti náleží; odevzdání nemůže však právní důvod (titul), na němž spočívá, zrušiti nebo změnit; je-li tedy titulem tím poslední pořízení, nelze je při zkoumání objemu a existence oněch práv a žalob se zřetele pustiti (roz. ze dne 26. září 1854, č. 10296, sb. »Gl. U.« č. 39). Právo odloučiti pozůstalost od jmění dědicova lze k platnosti přivést, jen pokud

pozůstalost nebyla odevzdána (§ 812 o. o. z.). Soud jest oprávněn jen během projednávání pozůstalosti učiniti opatření ohledně správy pozůstalosti ve smyslu §§ 810 o. o. z. a 145 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854, č. 208 ř. z. Odevzdáním dědictví zakončuje se projednání pozůstalosti; proto nemohou dědicové po nastalém odevzdání svá vzájemná práva v příčině držby a správy věcí pozůstalostních, jim společně náležejících, ku platnosti přivésti v řízení nesporném, nýbrž, jestliže se neshodnou, toliko pořadem práva (roz. ze dne 14. května 1873, č. 4427, sb. »Gl. U.« č. 4972).

II. Náležitosti.

Z pravidla má se odevzdati jmění pozůstalostní dědici teprve po skončení projednání. Úřad, pozůstalost projednávající, může však dědici neb zákonnému jeho zástupci, jehož neobmezené, výlučné právo dědické a možnost volného nakládání se jměním zřejmě byla prokázána, držbu jednotlivých kapitolů a movitých věcí, k pozůstalosti náležejících, i před skončením projednání poskytnouti a soudní nebo mimosoudní scizení těchto předmětů dovoliti (částečné, postupné odevzdání), jestliže poplatky, pozůstalost tížící a splnění poslední vůle jest zbývajících pozůstalostí zajištěno, neb jestliže účastníci k tomu svolují (§ 145 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854, č. 208 ř. z.). Mimo tento případ má býti pozůstalost odevzdána, zapečetění podstaty, bylo-li jaké, předsevzato, zrušeno a projednání pozůstalosti za skončené prohlášeno, jakmile dědic své právo dědické náležitě prokázal a podal výkazy o tom,

a) že zapravil poplatky, jež z pozůstalosti mají býti odvedeny (viz Poplatky dědické) a

b) dle okolností, že splnil též všechny ostatní, zákonem neb zůstavitelem jemu uložené závazky (§§ 149 a 174 cit. pat.).

Ad a) Soudcové mají se u berních úřadů přesvědčiti, byly-li poplatky z pozůstalosti již vyměřeny a zapraveny. Dle § 72. popl. zák. může býti pozůstalost odevzdána i před zapravením poplatků, byla-li poskytnuta jistota, soudně za náležitou uznaná (výn. min. spr. ze dne 8. června 1856, č. 10092, a ze dne 18. února 1857, č. 3673). Mají-li poplatky odvedeny býti v kolcích, nesmí rovněž před jich zapravením neb zajištěním pozůstalost býti odevzdána (výn. min. fin. ze dne 9. ledna 1883, č. 40195).

Ad b) Zákon vyhledává ještě výkaz o splnění poslední vůle, jenž se vztahuje zvláště k splnění nařízení zůstavitelových ohledně substitucí a odkazův (§§ 157—161 cit. pat.); pak výkaz o zapravení povinného dílu zákonem chráněných dědiců nepominutelných, jež podati jest tehdy, vzchází-li pochybnost, nestala-li se nesvéprávnému dědici nepominutelnému újma ve příčině jeho dílu povinného (§ 162 cit. pat.). Nestačí-li pozůstalost k úplnému uspokojení odkazovníků, má dědic, s výhradou inventáře se přihlásivší, předložiti též výkaz o poměrném uspokojení odkazovníků (§ 163 cit. pat.). Této povinnosti může se dědic zbaviti a za zřízení kuratora žádati. Odevzdání nebudiž dělením pozůstalosti protahováno (§ 165 cit. pat.). Pozůstalost nesmí se odevzdati, pokud nebyl podán výkaz o tom, že vyplaceny nebo zajištěny byly odkazy, věnované chudým, nadáním, kostelům, školám, duchovním, obcím, veřejným ústavům, neb vůbec zbožným neb všeužitečným účelům, jakož i nezletilcům a opatrovancům (§ 159, 160 cit. pat.); rovněž nesmí se osobě, kteráž má státní pokladně počet položit, odevzdati pozůstalost bez souhlasu příslušného úřadu (§ 156 cit. pat.). Pozůstalost držitelů duchovních obročí nemá býti odevzdána, pokud dědicové

nepodali výkaz o tom, že náhradu za poškození budov obročních poskytli neb zajistili, neb že v tom směru od všeliké náhrady byli osvobozeni (dv. d. ze dne 30. července 1824, č. 2027, a ze dne 5. března 1835, č. 4870).

III. Listina odevzdací.

Byl-li pravý dědic soudem seznán a byly-li splněny závazky, má úřad projednací vydati odevzdací nařízení (§ 819 o. o. z.), v němž musí býti vyjádřeno:

1. jméno a příjmení zůstavitelovo a den jeho úmrtí,
2. jméno a příjmení dědicovo, právní důvod dědický, způsob dědické přihlášky a nastupuje-li více dědiců, poměr, dle něhož v dědictví podíl mají, s odvoláním na rozdělení pozůstalosti, jež snad před odevzdáním bylo předsevzato. Z nařízení toho musí dále
3. býti zřejmo, připadá-li pozůstalost dědici jako volné vlastnictví, neb pokud dědic v přičině práva poživacího a nakládání s podstatou obmezen jest stávajícím svazkem fideikomisním, lenním neb substitučním. Při substitucích a nařízeních, jí na roveň postavených, budiž zvláště substitut, jemuž má býti jmění odevzdáno, nastal-li by případ substituce, přesně označen, pokud ovšem právě jest znám;
4. je-li dědic nezletilý neb má-li opatrovníka, budiž i tento poměr výslovně vytkn (§ 174 cit. pat.).

Listina odevzdací má se obmeziti na momenty právě uvedené (roz. ze dne 26. listopadu 1873, č. 11446) a nemá se v ní činiti zmínka o jednotlivých předmětech pozůstalostních, jelikož dle roz. ze dne 19. listopadu 1879, č. 12179 legitimuje listina odevzdací též k zažalování pohledávek pozůstalostních, dodatečně se objevivších. Listina odevzdací se vyhotoví, byť i jednotlivé předměty pozůstalostní během projednání se dostaly v držení dědice neb osob třetích.

Za zápis listiny odevzdací do knih veřejných může býti žádáno jen u soudu pozůstalostního (§§ 177, 178 cit. pat., zák. ze dne 23. května 1883, č. 82 ř. z.). Bylo-li po nastalém odevzdání nalezeno nějaké jmění pozůstalostní, netřeba nové přihlášky dědické a opětného odevzdání (§ 179). Odevzdací nařízení nejsou listinami, na základě jichž by bylo lze exekuci vésti (roz. ze dne 30. prosince 1890, č. 14580, časop. »Ger. Halle« 1891, č. 41); nálezem nejv. soudu ze dne 3. ledna 1884, č. 15165 bylo však vysloveno, že pravoplatnou listinu odevzdací proti spoludědici jakožto držiteli pozůstalosti vykonati lze. Za uvedení dědice v držbu a správu jmění pozůstalostního může po vydání dekretu odevzdacího žádáno býti jen pravidelným pořadem práva (roz. ze dne 27. března 1885, č. 3224, časop. »Ger. Zeit.«, 1886, č. 35). Duplikáty odevzdacích listin nesmějí býti vydány osobám třetím, byť by jich tyto nutně potřebovaly (roz. ze dne 11. května 1887, č. 4444, časop. »Not. Ztg.«, 1888, č. 2). Listiny odevzdací jsou jakožto úřední vyhotovení kolku prosty.

(Viz čl. Odevzdání jure crediti.)

Literatura: Randa, Erwerb der Erbschaft, Vídeň, 1867, Dr. Ferd. Schuschter, Das Verfahren ausser Streitsachen, Vídeň, 1886.

Odevzdání pozůstalosti jure crediti jest odevzdání dědictví na místě platu. Je-li pozůstalost tak nepatrná, že nestojí ani za to, aby další projednávání její soudem bylo zavedeno, tak jmenovitě lze-li z okolností daných za to míti, že jen nejnutnější dluhy pozůstalostní zapraviti bude